

Et skrudd avisspråk

DEBATT MEDIER

Dagens Næringsliv har mandag denne uken et førstesideoppslag som når nye språklige høyder. På framsiden står det med feite bokstaver at meglerveteran Jan Petter Sissener mener at kunder «blir skrudd» av finansbransjen. Og ikke nok med det, de blir skrudd både til venstre, høyre og hvem vet hvor. En fengende uttrykksmåte, men kanskje er den også et tegn på at avisenes higen etter engelske kjenninger og frekke formuleringer har gått litt langt?

Skrudd er absolutt et ord som hører til det norske språket, og et raskt søk i forskningsressursen Norsk aviskorpus, utviklet av Aksis Unifob i Bergen (<http://avis.uib.no/>),

Ikke alt kan eller bør oversettes direkte til norsk

viser at norske aviser bruker ordet flittig. Eksempler på en levende språkbruk er avis-tekster som referer til et «skrudd frispark» som ble perfekt plassert i høyre hjørne eller en «skrudd komedie» og «skrudd pop» som vurderes på kultursidene. Personer som omtales hevdes å ha en «skrudd oppfatning» og andre igjen hevder at vi har en «skrudd medievirkelighet».

I disse eksemplene er skrudd brukt i betydninger som folk flest vil kjenne igjen og akseptere. Men Dagens Næringslivs oppslag er av en helt annen karakter. Referansen til bruken kommer fra det engelske ordet «screw» som betyr skru eller å skru. På engelsk sier en også «to have a screw loose» som vi kjenner igjen i «å ha en skrueløs», eller «to screw the ball» for å skru ballen.

Men ikke alt kan eller bør oversettes direkte til norsk. Uttrykket «to screw his neck» bør for eksempel oversettes med «vri halsen om på ham». Dagens Næringslivs bruk av

skrudd er i samme kategori. «To screw someone», som er det avisen spiller på, har ingen direkte oversettelse på norsk. En betydning av «to screw someone» vil være å lure eller snyte noen, som nok er en bedre oversettelse av hva Sissener hevder, og som også Dagens Næringsliv bruker senere i teksten.

En annen fortolkning av «to screw someone» vil være et mye grovere uttrykk for kjønnslig omgang. Uten å moralisere kan en vel hevde at å spille på en slik språklig tvetydighet er noe spennende, også for Dagens Næringslivs forside. En slik assosiasjon er heller ikke nødvendigvis gunstig for avisens ønske om å framstå som en seriøs næringslivsavis og derfor heller ikke den måten avisen bør prøve å selge seg på.

Dagens Næringslivs bruk av skrudd vil uansett nå havne i samlingen nyord i norsk som fanges opp og registreres fortløpende i Norsk aviskorpus. Der vil det bli en av mange forekomster som vil danne grunnlag for å analysere finanssjargong og økonomisk-administrativt fagspråk. Så blir det spennende å følge med og se om Dagens Næringslivs nyskapende språkbruk vil etablere seg eller bli et engangsstunt.

Marita Kristiansen, førsteamanuensis, Institutt for fagspråk og interkulturell kommunikasjon, Norges Handelshøyskole.

